

Asia: SYKE/2025/1327

Lausuntopyyntö koskien Ruotsin aluevesille ja talousvyöhykkeelle suunniteltavan Najaderna-merituulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostusta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Najaderna Offshore AB suunnittelee merituulivoima-aluetta Selkämerelle Ruotsin aluevesille ja talousvyöhykkeelle. Hanke koostuisi enintään 67 tuulivoimalasta. Hankkeesta on laadittu YVA-arviointiselostusta vastaava kuulemisasiakirja. Ns. Espoon sopimuksen perusteella Suomella on mahdollisuus osallistua hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin, mikäli hankkeesta voisi aiheutua Suomen puolelle ulottuvia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ruotsin ympäristövirasto toimitti kuulemisasiakirjan Suomen ympäristökeskukselle, joka Espoon sopimuksen toimivaltaisena viranomaisena pyytää Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausuntoa asiakirjasta.

Hankealue ja sen lähiympäristö on jossain määrin tärkeä pyyntialue nimenomaan suomalaisille silakkatoolareille (ks. Lappalainen ym. 2023 ja sen liitteenä oleva avoin paikkatietoaineisto), ei niinkään ruotsalaisille aluksille. Suomalaisten kaupallisten kalastajien toimintaa ja saaliita ei ole kuitenkaan kuulemisasiakirjassa huomioitu. Luken katsoo, että tämä puute tulisi korjata. Suomalaiset alukset hakevat Selkämereltä Ruotsin avomerialueen matalikoiden ympäriltä usein nimenomaan isokoista silakkaa, joka kelpaa suoraan elintarvikekäyttöön. Suomalaisten alusten kalastus hankealueella todennäköisesti loppuisi kokonaan, jos alueelle rakennettaisiin tuulivoimaa.

Suunniteltu tuulivoima-alue sijoittuisi Fingrundet Västra Bankenin sekä Fingrundet Östra Bankenin Natura 2000 -alueiden läheisyyteen. Nämä matalikkoalueet ovat jäättilanteen salliessa todennäköisesti tärkeimpiä allin talvehtimisalueita Selkämerellä. Ainakin huonoissa näkyvyyssolosuhteissa on olemassa riski, että alueella matalalla kiertelevät alliparvet törmäilisivät vieressä sijaitseviin turbiineihin. Fingrundet Östra Bankenin ympärille on suunnitteilla yhteensä kolme tuulivoima-aluetta. Mikäli useampi hanke toteutuisi suunnitellussa laajuudessaan, erityisesti Fingrundet Östra Banken jäisi tuulivoima-alueiden keskelle niin, että sinne olisi vapaa lentoreitti vain muutamasta suunnasta. Tämä voisi heikentää merkittävästi alueen merkitystä erityisesti allin talvehtimisalueena. Tämä asia on jäänyt kokonaan pois mahdollisten yhteisvaikutusten arvioinnista ja tulisi sinne lisätä.

Suuri määrä lintuja kulkee eteläisen Selkämeren kautta kevät- ja syysmuuton aikana Pohjois-Fennoskandian pesimäalueiden ja etelän talvehtimisalueiden välillä. Selkämerelle on suunnitteilla paljon merituulivoimaa. Jos iso osa hankkeista toteutuu, on mahdollista, että niistä aiheutuu alueen läpi muuttavalla linnustolle haitallisia yhteisvaikutuksia. Yhteisvaikutuksia on kuitenkin käytettävissä olevilla tiedoilla erittäin vaikea ennakoida. Mahdollisia vaikutuksia tulisi ennakoida ja arvioida valtioiden välisenä yhteistyönä, tarvittaessa lajien koko elinalueet kattavasti. Samalla tulisi osoittaa selkeimmät tietopuutteet ja ryhtyä määrätietoisesti keräämään yhteisvaikutusten ennakkoinnissa tarvittavaa lisätietoa.

Lähde:

Lappalainen, A., Setälä, J., Helminen, J., Lehtonen, T., Niukko, J., Rantanen, P., Saarni, K. & Söderkultalahti, P. 2023. Suomen troolilaivaston kalastusalueet Itämerellä vuosina 2010–2022. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 102/2023. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 23 s.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-813-3>

Thessler Sirpa
Luonnonvarakeskus

Lappalainen Antti
Luonnonvarakeskus